

356.332:378.126:355.232-633

**AKTUÁLNÍ OTÁZKY VÝCHOVY A VZDĚLÁVÁNÍ VOJENSKÝCH FARMACEUTŮ VE VOJENSKÉM
LÉKAŘSKÉM VÝZKUMNÉM A DOŠKOLOVACÍM ÚSTAVU JEP V HRADCI KRÁLOVÉ**

Plk. RNDr. PhMr. M. TRIPEŠ, mjr. PharmDr. J. PONEC

Zdravotnická správa HT MNO

Vojenský lékařský výzkumný a doškolovací ústav JEP Hradec Králové

(náčelník: genmjr. prof. MUDr. Jaroslav Vaňásek, CSc.)

Neustále rostoucí množství nových poznatků v jednotlivých oborech vojenského zdravotnictví vede ve svých důsledcích ke zvyšování nároků na kvalifikaci vojenských farmaceutů. Od

roku 1976 je jejich příprava zabezpečována Vojenským lékařským výzkumným a doškolovacím ústavem JEP ve spolupráci s farmaceutickou fakultou UK v Hradci Králové.

Výchova a vzdělávání jsou organicky spjaté stránky jednotného procesu komunisticke výchovy. Tento proces integruje všeobecné a odborné vzdělání jedince s jeho ideově politickou a mravní výchovou. Usiluje o stálé sepětí rozvoje osobnosti s potřebami společnosti a s jejími perspektivami. V etapě realizace náročných cílů v oblasti přípravy kádrů pro ČSLA, které vytyčil XVI. sjezd KSČ a celoarmádní stranický aktiv, vystupuje do popředí požadavek cílevědomého a sladěného působení všech prostředků komunistické výchovy. Konkrétním úkolem při výchově a vzdělávání vojenských farmaceutů je soustavné rozvíjení aktivity a tvořivé činnosti, logického myšlení, rozumových a tvůrčích schopností i praktických návyků. Při zvýraznění funkce teoretického vzdělávání zůstává cílem praktická aplikace vědomostí. Naším úkolem je vychovávat politicky a morálně vyspělého vojenského farmaceuta se širokým všeobecným vzděláním, s dobrým teoretickým základem, který se v popromočním období dokáže dále vzdělávat a specializovat v oblasti odpovídající zastávané funkci. Na pregraduální studium musí harmonicky navazovat postgraduální studium, a to jak specializační, tak i inovační. Splnění tohoto požadavku si vyžaduje změny v organizaci dalšího vzdělávání vojenských farmaceutů.

Specializační průprava je určitým pokračováním pregraduálního studia, ale je zaměřena na specializační obor. Je ukončena prověřením vědomostí a praktických zkušeností formou kvalifikační atestace. Specializační systém je v základních oborech dvoustupňový. Získání specializace I. stupně je povinné, do vyšší specializace (II. stupně nebo nástavbové) jsou vojenští farmaceuti zařazováni podle potřeb ČSLA s přihlédnutím k osobním předpokladům, schopnostem a zájmům.

Inovační část postgraduálního studia je představována systémem zdokonalovacích školení a kursů, seminářů a stáží.

Realizace principu sepětí teoretické přípravy s praxí vyžaduje neustálou modernizaci výchovně vzdělávacího procesu. Jejím cílem je zkvalitňování oblasti cílů přípravy, obsahové náplně, metod a forem výuky a učebně výcvikové základny.

V oblasti cílů přípravy se jedná o systematickou konfrontaci jak s potřebami praxe, tak i s výsledky dosahovanými při výuce. K optimalizaci požadavků na přípravu vojenských farmaceutů je třeba:

— analyzovat činnosti související s řízením zdravotnického materiálního zabezpečení,

- popsat nezbytné návyky, dovednosti a vlastnosti odborníka ve vojenské farmacii a posoudit systém učebních disciplín zabezpečujících jejich formování,
- stanovit strukturu výchovně vzdělávacích cílů ve smyslu požadavků profesiografie a jejich specifikaci v základní učební dokumentaci pro pregraduální a postgraduální přípravu,
- vyhodnotit organizaci přípravy vojenských farmaceutů podle stupně dosahování stanovených výchovně vzdělávacích cílů.

V oblasti obsahové náplně se objevují požadavky na zvládnutí celé řady nových poznatků i praktických úkolů, které vyplývají ze změn v organizaci a výzbroji armády a souvisejí s vydáním nových předpisů týkajících se zdravotnického materiálního zabezpečení. Významné místo zaujímá využití výpočetní techniky, ochrana zdravotnického materiálu před účinky zbraní hromadného ničení a nové druhy polního zdravotnického materiálu a techniky zaváděné do použití u vojsk.

V oblasti metod a forem výuky je třeba rozvíjet ty, které zabezpečují formování posluchače či frekventanta jako aktivního subjektu. Prozatím se nám poměrně daří modelování skutečných činností, které má vojenský farmaceut vykonávat — např. rozvíjení pracovišť a příprava lékových forem v polní lékárně nebo praktické řešení zadaných úloh z účtování a evidence. S touto výukou máme dobré zkušenosti nejen v pregraduální výuce, ale i v předatestačním kursu a při přípravě záloh. Aktivní úloha posluchačů je kromě toho realizována i při řešení praktických problémů na seminářích a v rámci odborných stáží. Dosud nedeřešena je však otázka programovaného vyučování.

V oblasti učebně výcvikové základny jsou nevyřešené problémy ovlivněny současnou modernizací prostředků zdravotnické služby. Vzhledem k tomu, že materiální zabezpečení výuky je významným faktorem při formování posluchačů a frekventantů školení a kursů, je nezbytné věnovat neustálou pozornost těmto otázkám nejen ze strany školy, ale i z výzkumných, vývojových a řídicích pracovišť.

Příslušníci Vojenského lékařského výzkumného a doškolovacího ústavu JEP prokázali svou prací, že jsou si vědomi odpovědnosti za plnění úkolů při výchově a vzdělávání vojenských farmaceutů. Do dalších let jim přejme mnoho úspěchů při zvyšování odborné a vojenskoodborné připravenosti příslušníků zdravotnické služby ČSLA.